

Byla C-699/21**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2021 m. lapkričio 22 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Corte costituzionale (Italija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2021 m. lapkričio 18 d.

Pareiškėjas:

E. D.L.

dalyvaujant

Presidente del Consiglio dei Ministri

Pagrindinės bylos dalykas

Pagrindinė byla susijusi su 2005 m. *Legge n. 69* (Įstatymas Nr. 69) 18 ir 18-bis straipsnių konstitucingumo klausimais, kuriuos *Corte d'appello di Milano* (Milano apeliacinis teismas, Italija) iškėlė baudžiamojoje byloje prieš E. D.L., nes šiuose straipsniuose nenumatytas atsisakymo perduoti asmenį vykstant Europos arešto orderio (toliau taip pat – EAO) procedūroms pagrindas – neapibrėžtos trukmės lėtinės sveikatos problemos, dėl kurių kyla ypač sunkių padarinių prašomam perduoti asmeniui rizika.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas – Pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio 1 straipsnio 3 dalies, siejamos su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – ir Chartija) 3, 4 ir 35 straipsniais, išaiškinimas.

Prejudicinis klausimas

Ar Pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio 1 straipsnio 3 dalį, siejamą su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 3, 4 ir 35 straipsniais, reikia aiškinti taip, kad jeigu vykdančioji teisminė institucija mano, jog dėl asmens, sergančio sunkiomis lėtinėmis ir galimai nepagydomomis ligomis, perdavimo jam kyla pavojus patirti didelę žalą sveikatai, ji turi prašyti išduodančiosios teisminės institucijos pateikti informaciją, kuria remiantis būtų galima atmesti tokio pavojaus galimybę, o jeigu per protingą laikotarpį negauna tokio patikinimo, turi atsisakyti perduoti tą asmenį?

Nurodyti Sąjungos teisės aktai

2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos, konkrečiai 1 straipsnio 3 dalis, 3, 4, 4a, 15 straipsniai ir 23 straipsnio 4 dalis

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija, konkrečiai 3, 4, 35, 47 straipsniai, 51 straipsnio 1 dalis, 52 straipsnio 4 dalis

ESS 6 ir 19 straipsniai

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos

Costituzione (Konstitucija): 2, 3, 32 ir 111 straipsniai

Codice di procedura penale (Baudžiamojo proceso kodeksas): 705 straipsnio 2 dalies *c-bis* punktas ir 275 straipsnio 4-*bis* dalis

1990 m. spalio 9 d. *Decreto del Presidente della Repubblica (d.P.R.) n. 309, Testo unico delle leggi in materia di disciplina degli stupefacenti e sostanze psicotrope, prevenzione, cura e riabilitazione dei relativi stati di tossicodipendenza* (Respublikos Prezidento dekretas Nr. 309 „Narkotikų ir psichotropinių medžiagų reglamentavimo ir atitinkamų priklausomybės būsenų prevencijos, gydymo bei reabilitacijos įstatymų suvestinis tekstas“)

2005 m. balandžio 22 d. *Legge n. 69, Disposizioni per conformare il diritto interno alla decisione quadro 2002/584/GAI del Consiglio, del 13 giugno 2002, relativa al mandato d'arresto europeo e alle procedure di consegna tra Stati membri* (Įstatymas Nr. 69 „Nuostatos, kuriomis vidaus teisė suderinama su 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimu 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos“), visų pirma:

- 2, 18 ir 18-*bis* straipsniai;
- 1 straipsnio 1 dalies redakcija, galiojusi iki 2021 m. *Decreto legislativo* (Įstatyminis dekretas) Nr. 10 priėmimo: „Šiuo įstatymu vidaus teisės sistemoje

įgyvendinamos 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR (toliau – Pagrindų sprendimas) dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp Europos Sąjungos valstybių narių tvarkos nuostatos tiek, kiek šios nuostatos neprieštaruoja aukščiausiems konstitucinės tvarkos principams pagrindinių teisių srityje, taip pat teisių į laisvę ir teisingą bylos nagrinėjimą srityje“;

– 23 straipsnio 3 dalis: „Jeigu yra humanitarinių priežasčių arba rimtų priežasčių manyti, kad dėl perdavimo kiltų pavojus asmens gyvybei ar sveikatai, apeliacinio teismo pirmininkas arba jo įgaliotas teisėjas gali motyvuotu dekretu sustabdyti sprendimo dėl perdavimo vykdymą; apie tai jis nedelsdamas informuoja teisingumo ministrą“.

2021 m. vasario 2 d. *Decreto legislativo n. 10, Disposizioni per il compiuto adeguamento della normativa nazionale alle disposizioni della decisione quadro 2002/584/GAI, relativa al mandato d'arresto europeo e alle procedure di consegna tra stati membri, in attuazione delle delega di cui all'articolo 6 della legge 4 ottobre 2019, n. 117* (Įstatyminis dekretas Nr. 10 „Nuostatos, kuriomis, vykdant 2019 m. spalio 4 d. Įstatymo Nr. 117 6 straipsnyje numatytus įgaliojimus, nacionalinės teisės aktai visiškai suderinami su Pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos nuostatomis“).

Trumpas faktinių aplinkybių ir pagrindinės bylos aprašymas

- 1 2019 m. rugsėjo 9 d. Zadarų apylinkės teismas (Kroatija) išdavė E. D.L. Europos arešto orderį, nes šis asmuo kaltinamas tuo, kad 2014 m. Kroatijos teritorijoje padarė nusikaltimą, susijusį su narkotinių medžiagų laikymu siekiant jas platinti ir parduoti.
- 2 Prašomo perduoti asmens gynėjai pateikė *Corte d'appello di Milano* (Milano apeliacinis teismas), kuris yra kompetentingas nagrinėti šio asmens perdavimo klausimą, medicininius dokumentus, patvirtinančius didelius jo psichikos sutrikimus, susijusius ir su ankstesniu narkotinių medžiagų vartojimu. Tada *Corte d'appello* pavedė atlikti E. D.L. psichiatrinę ekspertizę, kurios metu buvo nustatytas psichozinis sutrikimas, kurio gydymas turi būti tęsiamas. Per ekspertizę taip pat buvo nustatyta didelė savižudybės rizika, susijusi su galimu įkalinimu, ir padaryta išvada, kad suinteresuotasis asmuo negali būti kalinamas.
- 3 Remdamasis šios ekspertizės išvada *Corte d'appello di Milano* nusprendė, kad vykdant EAO perdavus suinteresuotąjį asmenį Kroatijai, jo gydymas būtų nutrauktas, todėl pablogėtų bendra suinteresuotojo asmens sveikatos būklė ir kiltų konkretus pavojus jo sveikatai.
- 4 Vis dėlto jis pažymėjo, kad įpareigojimas vykdyti EAO gali būti ribojamas tikrai remiantis 2005 m. Įstatymo Nr. 69 18 ir 18-*bis* straipsniuose išsamiai numatytais atsisakymo pagrindais, o bendras atsisakymo pagrindas, grindžiamas būtinybe

išvengti prašomo perduoti asmens pagrindinių teisių (pavyzdžiui, teisės į sveikatą) pažeidimo, nėra numatytas. Taigi *Corte d'appello di Milano* sustabdė bylos nagrinėjimą ir pradėjo konstitucingumo nagrinėjimo procedūrą *Corte costituzionale* (Konstitucinis Teismas).

Pagrindiniai bylą iš esmės nagrinėjančio teismo argumentai pagrindinėje byloje

- 5 *Corte d'appello di Milano* nuomone, dėl aptariamą tvarkos pažeidžiama pagal Konstitucijos 2 ir 32 straipsnius saugoma teisė į sveikatą. Dėl šios tvarkos taip pat pažeidžiamas Konstitucijos 3 straipsnyje įtvirtintas lygybės principas, nes asmenys, kuriems taikomas EAO, vertinami mažiau palankiai nei tie, kuriems prašoma taikyti ekstradicijos procedūrą, kadangi Baudžiamojo proceso kodekso 705 straipsnio 2 dalies *c-bis* punkte aiškiai numatyta, kad jų ekstradiciją atsisakoma vykdyti, jeigu dėl sveikatos ar amžiaus prašomam išduoti asmeniui kyla ypač sunkių pasekmių rizika.
- 6 Galiausiai su atitinkamo asmens sveikatos būkle susijusio atsisakymo motyvo nenumatymas prieštarautų Konstitucijos 111 straipsnyje numatytam protingo bylos nagrinėjimo termino principui, nes pagal tokiomis atvejais taikytiną tvarką dėl vykdymo sustabdymo po sprendimo perduoti asmenį priėmimo procesas būtų sustabdytas neribotam laikui.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 7 Į procesą *Corte costituzionale* (Konstitucinis Teismas) įstojo *Presidente del Consiglio dei ministri* (Ministrų tarybos pirmininkas) (toliau – įstojusi į bylą šalis), prašydamas pripažinti, kad klausimai dėl konstitucingumo yra nepriimtini arba bet kuriuo atveju nepagrįsti.
- 8 Įstojusi į bylą šalis visų pirma pažymi, kad pagal 2005 m. Įstatymo Nr. 69 23 straipsnio 3 dalį garantuojama galimybė sustabdyti perdavimą, todėl iš principo išvengiama bet kokio prašomo perduoti asmens teisės į sveikatą pažeidimo. Ji taip pat pažymi, kad *Corte d'appello di Milano* paskirtos ekspertizės išvadose nenurodyta, kad suinteresuotojo asmens psichikos ligos sukelia negrįžtamų pokyčių, ir nepateikta konkrečių duomenų, patvirtinančių savižudybės riziką.
- 9 Bet kuriuo atveju, į bylą įstojusios šalies teigimu, *Corte d'appello* nagrinėjamu konkrečiu atveju galėjo laikytis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijoje nurodytos procedūros. Be to, *Corte d'appello* turėjo išsiaiškinti, kokias terapines ir psichologines priežiūras ir pagalbos formas arešto orderį išdavusi valstybė gali panaudoti perdavimo atveju.
- 10 Įstojusios į bylą šalies teigimu, pradėjus Teisingumo Teismo sprendime *Aranyosi ir Căldăraru* (C-404/15 ir C-659/15 PPU) nustatytą procedūrą, prieštaravimai,

susiję su protingu perdavimo procedūros terminu ir nurodomu lygybės principo pažeidimu, taip pat netektų pagrindo.

Trumpas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 11 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas visų pirma pabrėžia, kad nei 2005 m. Įstatymo Nr. 69 18 straipsnyje, nei 18-*bis* straipsnyje nenumatyta, kad turi arba gali būti atsisakyta perduoti asmenį, jeigu dėl to kyla itin didelė grėsmė jo sveikatai. *Corte costituzionale* (Konstitucinis Teismas) nuomone, tas pats pasakytina ir apie šių straipsnių formuluotes iki 2021 m. Įstatyminiu dekretu Nr. 10 numatytų pakeitimų, ir apie šiuo metu galiojančią tų pačių straipsnių redakciją.
- 12 Jis pažymi, kad konstitucingumo klausimai ne tik susiję su ginčijamų nuostatų atitiktimi Italijos Konstitucijai, bet juos sprendžiant pirmiausia reikalingas Europos Sąjungos teisės (visų pirma Pagrindų sprendimo 2002/584/TVR 3, 4 ir 4a straipsnių), kuri konkrečiai įgyvendinama nacionalinės teisės aktais, išaiškinimas.
- 13 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, pirmiausia reikia kelti klausimą, ar didelės žalos suinteresuotojo asmens sveikatai pavojus dėl jo perdavimo išduodančiosios valstybės teisminei institucijai gali būti tinkamai pašalintas sustabdžius jo perdavimą pagal 2005 m. Įstatymo Nr. 69 23 straipsnio 3 dalį, kuria Italijos teisėje įgyvendinama Pagrindų sprendimo 2002/584/TVR 23 straipsnio 4 dalis. Pagal Pagrindų sprendimo nuostatas, į kurias turi būti atsižvelgiama aiškinant Italijos teisės nuostatą, atrodo, perdavimo atidėjimas „išimtiniais atvejais“ numatytas tik susiklosčius laikino pobūdžio situacijoms, dėl kurių neatidėliotinas suinteresuotojo asmens perdavimas prieštarautų žmogiškumo principams.
- 14 Tačiau perdavimo sustabdymo priemonė negali būti laikoma tinkama, kai suinteresuotasis asmuo, kaip nagrinėjamu atveju, serga sunkiomis lėtinėmis ligomis ir tai gali tęstis neapibrėžtą laiką. Panašiais atvejais Europos arešto orderio vykdymo atidėjimas, net jeigu *Corte d'appello* priimtų teigiamą sprendimą, galėtų būti tęsiamas neribotą laiką. Dėl to pati perdavimo priemonė prarastų bet kokią veiksmingumą, nes taip išduodančiajai valstybei galėtų būti sutrukdyta, atsižvelgiant į konkretų atvejį, vykdyti suinteresuotojo asmens baudžiamąjį persekiojimą arba taikyti jam skirtą bausmę. Galiausiai dėl lėtinėmis sveikatos problemomis grindžiamo pakartotinio atidėjimo suinteresuotasis asmuo būtų nuolatinio netikrumo dėl savo likimo situacijoje, o tai prieštarautų reikalavimui užtikrinti protingą terminą bet kokiame procese, kuris gali turėti įtakos jo asmeninei laisvei.
- 15 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui taip pat kyla klausimas, ar pagal pagrindinės bylos aplinkybėms taikytinos 2005 m. Įstatymo Nr. 69 redakcijos, galiojusios iki 2021 m. Įstatyminiu dekretu Nr. 10 padarytų pakeitimų, 1 ir 2 straipsniuose išdėstytas bendrasis nuostatas Italijos teisminei institucijai leidžiama nenuspręsti perduoti asmens ir kitais atvejais, nei nurodytieji

šio įstatymo 18 ir 18-*bis* straipsniuose, jeigu pats perdavimas gali sukelti grėsmę, kad bus pažeista tam tikra suinteresuotojo asmens pagrindinė teisė, pripažinta Italijos Konstitucijoje arba Europos Sąjungos teisėje. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, tokiam aiškinimui negalima pritarti.

- 16 Be to, nei ankstesniame 2005 m. Įstatymo Nr. 69 1 ir 2 straipsnių tekste, nei šiuo metu galiojančiame to paties įstatymo 2 straipsnio tekste aiškiai nenurodyta, ar atskira teisminė institucija, kompetentinga nagrinėti perdavimo klausimą, kiekvienu konkrečiu atveju turi patikrinti, ar kitos valstybės narės teisminės institucijos išduoto Europos arešto orderio vykdymas gali nulemti vienos iš teisių ar principų (nacionalinių ir Europos Sąjungos), kurių turi būti laikomasi pagal 2005 m. Įstatymą Nr. 69, pažeidimą.
- 17 Bendrasis principas, kad Pagrindų sprendimas 2002/584/TVR, taigi ir kiekvienos valstybės narės lygmeniu priimtos jo įgyvendinimo nuostatos, turi atitikti ESS 6 straipsnyje įtvirtintas pagrindines teises, aiškiai įtvirtintas ir šio sprendimo 12 konstatuojamojoje dalyje, ir jo 1 straipsnio 3 dalyje. Be to, šiuo principu grindžiama visa Sąjungos teisės sistema (Chartijos 51 straipsnio 1 dalis).
- 18 Kaip yra nusprendęs Teisingumo Teismas, vis dėlto valstybėms narėms draudžiama visiško suderinimo srityse nustatyti Sąjungos teisės įgyvendinimo sąlygą, pagal kurią turėtų būti laikomasi nacionalinio lygmens pagrindinių teisių apsaugos standartų, kai tai gali pakenkti Sąjungos teisės viršenybei, vienovei ir veiksmingumui (2013 m. vasario 26 d. Sprendimo *Fransson*, C-617/10, 29 punktas; 2013 m. vasario 26 d. Sprendimo *Melloni*, C-399/11, 60 punktas). Pagrindinės teisės, kurių turi būti laikomasi Pagrindų sprendime, veikiausiai yra tos, kurios pripažįstamos pagal Europos Sąjungos teisę, taigi ir visose valstybėse narėse, joms įgyvendinant Sąjungos teisę: pagrindinės teisės, kurios apibrėžiamos pagal bendras valstybių narių konstitucines tradicijas (ESS 6 straipsnio 3 dalis ir Chartijos 52 straipsnio 4 dalis).
- 19 Darytina išvada, kad, pirma, Sąjungos teisėje turi būti nustatyti pagrindinių teisių apsaugos standartai, nuo kurių priklauso Europos arešto orderio reglamentavimo teisėtumas ir konkretus jo vykdymas nacionaliniu lygmeniu, nes tai yra visiškai suderinta sritis. Pagrindų sprendimo 2002/584/TVR 3, 4 ir 4a straipsniuose įtvirtinti galimi atsisakymo perduoti asmenį pagrindai yra skirti tam, kad konkrečiai taikant su Europos arešto orderiu susijusius teisės aktus būtų paisoma asmens pagrindinių teisių.
- 20 Be to, šia tvarka siekiama užtikrinti vienodą ir veiksmingą teisės aktų dėl Europos arešto orderio taikymą, kuris grindžiamas prielaida, kad valstybės narės pasitiki, jog kiekvienoje jų paisoma pagrindinių teisių. Taikant šiuos vienodumo ir veiksmingumo reikalavimus, vykdančiosios valstybės teisminėms institucijoms apskritai užkertamas kelias atsisakyti perduoti asmenį kitais atvejais, nei Pagrindų sprendime nustatyti ar leidžiami atvejai, remiantis išimtinai nacionaliniais, Europos lygmeniu nepatvirtintais suinteresuotojo asmens pagrindinių teisių

apsaugos standartais (2016 m. balandžio 5 d. Sprendimo *Aranyosi ir Căldăraru* sujungtose bylose C-404/15 ir 659/15 PPU 80 punktas).

- 21 Todėl šiam principui akivaizdžiai prieštarautų nacionalinės teisės aiškinimas, pagal kurį vykdančiajai teisminei institucijai suteikiama teisė atsisakyti perduoti suinteresuotąjį asmenį kitais nei Pagrindų sprendimo nuostatose numatytais privalomais atvejais, remiantis bendro pobūdžio nuostatomis, kaip antai numatytomis 2005 m. Įstatymo Nr. 69 1 ir 2 straipsniuose.
- 22 Taip yra net tuo atveju, kai, kompetentingo teismo nuomone, Europos arešto orderio vykdymas konkrečiu atveju nulėtų aukščiausius konstitucinio pobūdžio principus ar neliečiamas asmens teisės pažeidžiantį rezultatą, nes tik Konstitucinis Teismas gali patikrinti Sąjungos teisės aktų arba nacionalinės teisės aktų, kuriais įgyvendinama Sąjungos teisė, suderinamumą su šiais aukščiausiais principais ir neliečiamomis teisėmis.
- 23 Be to, pačioje Sąjungos teisėje nepripažįstama, kad Europos arešto orderio vykdymas nulėtų Chartijoje ir ESS 6 straipsnio 3 dalyje pripažintų suinteresuotojo asmens pagrindinių teisių pažeidimą.
- 24 Būtent siekiant išvengti to, kad Pagrindų sprendimo dėl Europos arešto orderio įgyvendinimas konkrečiu atveju galėtų lemti suinteresuotojo asmens pagrindinių teisių pažeidimus tais atvejais, kai Pagrindų sprendime nėra aiškiai numatyti atsisakymo perduoti asmenį pagrindai, neseniai Teisingumo Teismo priimtuose sprendimuose pateikiant išaiškinimus jurisprudencijoje ne kartą bandyta nustatyti procedūras, per kurias būtų galima teismo sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo reikalavimus suderinti su pagarba pagrindinėms suinteresuotojo asmens teisėms.
- 25 Taip buvo, be kita ko, dėl pavojaus, kad dėl Europos arešto orderio vykdymo atitinkamas asmuo gali patirti nežmoniškas ir žeminamas kalnimo sąlygas išduodančiojoje valstybėje dėl sisteminių ir apibendrintų trūkumų, turinčių įtakos tam tikroms asmenų grupėms ar tam tikriems sulaikymo centrams (minėtas Sprendimas *Aranyosi*, 2018 m. liepos 25 d. Sprendimas *ML*, C-220/18 PPU; 2019 m. spalio 15 d. Sprendimas *Dorobantu*, C-128/18), ir dėl pavojaus, kad bus pradėta procedūra, kuri dėl sisteminių ir bendrų teismų nepriklausomumo išduodančiojoje valstybėje trūkumų neatitinka Chartijos 47 straipsnyje numatytų garantijų (2018 m. liepos 25 d. Sprendimas *LM*, C-216/18 PPU, 2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimas *L ir P* sujungtose bylose C-354/20 PPU ir C-412/20 PPU).
- 26 Šiomis procedūromis, kurios pagal Pagrindų sprendimo 15 straipsnio 2 dalį grindžiamos vykdančiosios ir išduodančiosios valstybių teisminių institucijų dialogu, siekiama leisti vykdančiosioms teisminėms institucijoms konkrečiu atveju įsitikinti, kad perdavus suinteresuotąjį asmenį nebūtų galimai pažeistos jo pagrindinės teisės. Tik tuo atveju, jeigu pasibaigus dialogui nebūtų įmanoma gauti tokios garantijos, vykdančioji teisminė institucija gali atsisakyti vykdyti Europos

arešto orderį, taigi atsisakyti perduoti asmenį kitais nei pagal Pagrindų sprendimą aiškiai leidžiamais atvejais.

- 27 Minėtais Teisingumo Teismo sprendimais į Sąjungos teisę buvo įtraukti mechanizmai, kuriuos taikant galima užtikrinti su Europos arešto orderiu susijusių asmenų pagrindinių teisių apsaugą, taikant bendras taisykles, kurios privalomos visoms valstybėms narėms.
- 28 Vis dėlto reikia kelti klausimą, ar šiuose sprendimuose Teisingumo Teismo nustatyti principai pagal analogiją turėtų būti taikomi ir tuo atveju, kai perdavimo atveju konkretaus prašomo perduoti asmens ligos eiga gali gerokai pasunkėti, visų pirma atsižvelgiant į išduodančiosios valstybės teisminių institucijų ir prašomosios valstybės teisminių institucijų pareigą palaikyti tiesioginį dialogą, taip pat į šių institucijų galimybę nutraukti perdavimo procedūrą, jeigu per protingą terminą nebūtų galima atmesti suinteresuotojo asmens pagrindinių teisių pažeidimo pavojaus.
- 29 Pagal Europos arešto orderio taikymo Sąjungos teisės erdvėje vienodumo ir veiksmingumo reikalavimą atsakymą į šį klausimą gali pateikti tik Teisingumo Teismas, kuriam suteikti įgaliojimai aiškinti Sąjungos teisę (ESS 19 straipsnio 1 dalis).
- 30 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo argumentus, kuriais grindžiamas minėtuose sprendimuose Teisingumo Teismo nustatytų principų taikymas dabar nagrinėjamoje byloje. Italijos teisės sistemoje (konkrečiai – Konstitucijos 32 straipsnio 1 dalyje) sveikata apibūdinama kaip „pagrindinė asmens teisė“. Iš šio teisės akto matyti, kad valdžios institucijos turi ne tik pareigą susilaikyti nuo žalingų veiksmų, bet ir pozityvią pareigą užtikrinti asmens sveikatos apsaugai būtiną gydymą. Tokia teisė visapusiškai suteikiama ir sulaikytiems asmenims – tiek po galutinio apkaltinamojo sprendimo, tiek kardomojo kalinimo atveju. Būtent siekiant apsaugoti šią teisę pagal Italijos baudžiamojo proceso teisės aktus iš principo atmetama galimybė skirti ar toliau taikyti kardomąjį kalinimą kalinamam asmeniui, sergančiam „ypač sunkia liga, dėl kurios jo sveikatos būklė nesuderinama su kalinimu arba yra tokia, kad laikant įkalinimo įstaigoje jam bet kuriuo atveju nebūtų suteiktas tinkamas gydymas“ (Baudžiamojo proceso kodekso 275 straipsnio 4-*bis* dalis). Be to, gydymo programose dalyvaujantiems narkomanams ar nuo alkoholio priklausomiems asmenims taikomuose teisės aktuose iš principo numatyta galimybė kardomąjį kalinimą pakeisti priemone, kuri darytų mažesnę neigiamą poveikį asmenims, kurie dalyvauja ar ketina dalyvauti priklausomybės ligų gydymo programoje.
- 31 Taip pat neabejotina, kad Sąjungos teisės požiūriu (Chartijos 3 ir 35 straipsniai) teisė į sveikatą yra pagrindinė asmens teisė. Ši teisė turi būti visapusiškai pripažįstama net ir asmeniui, kuris kaltinamas padaręs nusikaltimą.
- 32 Be to, jeigu perdavus suinteresuotąjį asmenį Europos arešto orderį išdavusiai valstybei kiltų rimtas pavojus, kad bus sukelta žalingų padarinių jo sveikatai, taip

pat būtų pažeistas Chartijos 4 straipsnis, kuriame įtvirtinta to asmens teisė – kurios dėl absoliutaus pobūdžio negalima atsverti jokių kitų interesu (Sprendimo *Aranyosi* 85 punktas) – nepatirti nežmoniško ar žeminančio elgesio, kaip numatyta ir EŽTK 3 straipsnyje (2013 m. balandžio 16 d. Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimas *Aswat prieš Jungtinę Karalystę*; 2019 m. spalio 1 d. Sprendimas *Savran prieš Daniją*, 2016 m. gruodžio 13 d. Sprendimas *Paposhvili prieš Belgiją*). Be to, tą patį principą patvirtino pats Teisingumo Teismas savo sprendime dėl ES prieglobsčio teisės aktų (2017 m. vasario 16 d. Sprendimo *C.K. ir kt. / Slovėnijos Respublika, C-578/16 PPU*, 37 ir 68 punktai).

- 33 Būtinybė apsaugoti prašomo perduoti asmens pagrindines teises taip pat turi būti derinama su interesu persekioti įtariamus nusikalstamos veikos vykdytojus, nustatyti jų atsakomybę ir, jeigu jie bus pripažinti kaltais, užtikrinti jiems skirtų bausmių vykdymą. Negalima manyti, kad tokį interesą turi tik EAO išduodančioji valstybė, nes Pagrindų sprendimas 2002/584/TVR suponuoja bendrą valstybių narių įsipareigojimą „kovoti su prašomo perduoti asmens, esančio kitoje teritorijoje nei ta, kurioje jis tariamai padarė baudžiamąją veiką, nebaudžiamumu“ (sujungtos bylos C-354/20 PPU ir C-412/20 PPU, 62 punktas). Pagrindinės teisės į sveikatą apsauga, net ir neišvengiama, negali lemti sprendimų, kurie nulemtų sisteminių nebaudžiamumą už sunkius nusikaltimus.
- 34 Vis dėlto išduodančiajai valstybei taip pat negali būti palikta vienintelė galimybė suinteresuotojo asmens atžvilgiu imtis veiksmų *in absentia*. Iš tikrųjų, pirma, ne visose valstybėse narėse leidžiama bylas užbaigti *in absentia*, antra, tokiu sprendimu galiausiai būtų pakenkta pačiam suinteresuotajam asmeniui, kuris netektų galimybės veiksmingai gintis teismo procese, kuris gali pasibaigti jam skirtu vykdomuoju nuosprendžiu.
- 35 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, pagal analogiją su tuo, ką Teisingumo Teismas nustatė minėtuose sprendimuose, išduodančiosios ir vykdančiosios valstybių teisminių institucijų tiesioginis dialogas galėtų padėti rasti išeitį, kad konkrečiu atveju suinteresuotojo asmens teismo procesas išduodančiojoje valstybėje vyktų garantuojant jam visas teises į gynybą ir kartu nesukeliant didelio pavojaus jo sveikatai, pavyzdžiui, proceso metu įkurdinant jį atitinkamoje išduodančiosios valstybės įstaigoje. Tik tuo atveju, jei pasibaigus tokiam dialogui per protingą laiką nebūtų rasta tokių sprendimų, vykdančiajai teisminei institucijai turėtų būti leista atsakyti perduoti asmenį.

Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo, kad šiam jo prašymui priimti prejudicinį sprendimą būtų taikoma pagreitinta procedūra pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 105 straipsnį. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, nors nagrinėjama byla iškelta vykstant procesui, susijusiam su asmeniu, kuriam šiuo metu kardomosios priemonės netaikomos, kyla klausimų dėl aiškinimo, susijusių su pagrindiniais EAO veikimo aspektais, o prašomas išaiškinimas gali sukelti visuotinių pasekmių tiek institucijoms, kurios bendradarbiauja pagal EAO, tiek prašomų perduoti asmenų teisėms.